

گاهنامه خبری – تحلیلی «آفریقا»

شماره ۱۱

نیمه دوم شهریور ۱۳۹۹

صاحب امتیاز: مرکز مطالعات آفریقا (دانشگاه تربیت مدرس)

مدیر مسئول: دکتر سیروس احمدی نوحدانی

سر دبیر: دکتر میثم میرزائی تبار

مدیر اجرایی: دکتر مجید رسولی

سر مقاله

به نام خدا

ضرورت مطالعه تاریخ و تمدن آفریقا

آفریقا، سرزمین پهناوری است که واحدهای جغرافیایی متعدد و کانون‌های انسانی متنوع و متکثری را شامل می‌شود، این جغرافیای گسترده و متنوع سهم مهمی در تاریخ تمدن بشری داشته است. شواهد تاریخی و باستانشناسی، کانون‌های تمدنی متعلق به هزاره دوم پیش از میلاد را در شمال این قاره نشان می‌دهند. استقرار بر کرانه دریای بسیار مهم مدیترانه و امکان دسترسی گسترده به مواهب این دریا موجب شده تا برخلاف بسیاری از مناطق آفریقا، سرزمین‌های شمالی از هزاران سال پیش نقش تاریخی و تمدنی فرامنطقه‌ای داشته باشند. به عنوان نمونه سرزمین کارتاژها، پای ثابت تحولات دنیای باستان در پیرامون مدیترانه است و شهرهایی چون طرابلس یا سبته همواره مورد توجه قدرت‌های بزرگ در دوران پیش از میلاد و پس از آن بوده‌اند.

ورود اسلام و مسلمانان به این منطقه از قرن نخست هجری و در پی آن امواج مهاجرت‌های گسترده اقوام شرقی و امتزاج آنها با اقوام بومی، نقش مزبور را به شدت توسعه داده است. در قرون متقدم هجری این منطقه کانون شکل‌گیری قدرت‌های مهمی همچون ادریسیان، آغالبه و فاطمیان بوده است. آغالبه علاوه بر شکوه تمدنی در آفریقه، نخستین بار بر جزیره راهبردی سیسیل سلطه می‌یابد و نظارت کامل بر خطوط کشتیرانی شرق و غرب مدیترانه را به دست می‌گیرند و از این پس برای همیشه و تا امروز مسلمانان و حکومت‌های اسلامی به بازیگر اصلی تحولات سراسر مدیترانه تبدیل می‌شوند. ادریسیان علاوه بر اینکه یک حکومت علوی در دورترین نقطه از سرزمین‌های مرکزی خلافت اسلامی بودند، با آثار تمدنی همچون شهر فاس به نماد تمدن‌سازی در سرزمین‌های مغرب تبدیل شدند و خاستگاه اقتدار فاطمیان که بیشترین تأثیر خود را در مصر و شام و شرق خلافت اسلامی برجای گذاشتند نیز سرزمین مغرب بود و معلوم نیست اگر ظرفیت‌های این منطقه نبود آنان به این زودی به موفقیت‌های درخشان خود در همه عرصه‌های سیاسی و فرهنگی دست می‌یافتند.

در دوره میانه نیز با ظهور امپراتوری‌های بربر یا آمازیغ، تجربه متفاوتی از الگوی حکمرانی دین‌مدارانه از سوی موابطون، موحدون و بنو‌خفص نمایش داده شد. حضور مستمر سیاسی، نظامی، فرهنگی و اقتصادی این حکومت‌ها در سرزمین‌های اروپایی شمال مدیترانه در شبه جزیره ایبری، ایتالیا، جمهوری‌های ونیز و جنوا، فرانسه و ... تجربه جدیدی از نقش آفرینی فرامنطقه‌ای سرزمین‌های شمال آفریقا در این دوره بود.

وجود راه‌های تجاری مهم دریایی و خشکی در این منطقه، مبادلات گسترده اقتصادی و فرهنگی را در طول قرن‌ها رقم زد و بویژه راه‌های جنوبی - شمالی آن، میان سرزمین‌های آفریقای سیاه همچون غانا، کانم و بونو و جهان خارج پیوند مهمی ایجاد نمود، به گونه‌ای که قرن‌ها پشتوانه تغذیه خزانه‌های بسیاری از حکومت‌های آسیای غربی و اروپایی، وابسته به طلایی بود که از همین راه‌ها حمل و مبادله می‌شد. سواحل شرقی و جنوب شرقی آفریقا نیز از آن جهت که همواره محور مبادلات تجاری و اقتصادی جهان اسلام و از طریق خلیج فارس مرکز تعامل تمدنی با ایران‌زمین بوده، محل اعتنای فراوان است. همین ویژگی‌های مهم راهبردی سیاسی و اقتصادی سبب شد که با شروع دوران جدید و ظهور قدرت‌های استعماری، باز هم آفریقا اولین و در دسترس‌ترین مقصد باشد. بخش‌های غرب و جنوب این قاره به واسطه حضور نخستین استعمارگران

اروپایی، یعنی پرتغالی‌ها و هلندی‌ها، به سرعت به بازیگران اصلی تحولات منتهی به جهان مدرن مبدل شدند و مردمان این مناطق جزء اولین مردمانی بودند که مفهوم استعمار در معنای نوینش را ادراک کردند. هم آنان اولین تجربه‌های جدی در مبارزات ضد استعماری و شکل‌گیری جنبش‌های متعدد در مسیر مبارزه و اخراج استعمار را رقم زده و الهام بخش بسیاری از جوامع شرق و غرب شدند.

همه اینها و عوامل متعدد دیگر حکایت از ضرورت توجه به مطالعات تاریخ و تمدن آفریقا دارد. این حوزه دیرزمانی است که در سطوح عالی و دانشگاه‌های بزرگ و کوچک جهان محور توجه بوده و کرسی‌های علمی فراوان، استادان بسیار و آثار متعددی را به جامعه علمی عرضه کرده است؛ اما متأسفانه جامعه علمی و دانشگاهی ایران در این حوزه دچار غفلت حیرت‌انگیزی است. به نظر می‌رسد یکی از ریشه‌های اصلی این غفلت و بی‌توجهی به این حوزه مهم تمدنی، نبود اطلاعات کافی و دانش پایه وافی باشد. احیای مرکز مطالعات آفریقا در دانشگاه تربیت مدرس به عنوان یگانه مرکز مطالعاتی تخصصی در حوزه آفریقا در ایران و اختصاص یک گروه تخصصی به مطالعات فرهنگی امیدهایی را در مسیر فراهم سازی اطلاعات و دانش مزبور و ارائه مشاوره‌های تخصصی ایجاد کرده است که برای پایایی و پویایی نیازمند همکاری همه متخصصان است.

دکتر عباس برومند اعلم

عضو هیات علمی گروه تاریخ دانشگاه تربیت مدرس

مدیر گروه مطالعات فرهنگی مرکز مطالعات آفریقا

اخبار و گزارش‌های خبری

برگزاری نشست مجازی مرکز مطالعات آفریقا و سفارت ایران در سنگال

سرپرست مرکز مطالعات آفریقا خاطرنشان کرد: متأسفانه تاکنون نتوانسته‌ایم از ظرفیت و پتانسیل‌های آفریقا بهره‌برداری کنیم و نیاز است تا در این زمینه تحولی اساسی در دیدگاه‌های مدیران کشور نسبت به آفریقا ایجاد شود. مرکز مطالعات آفریقا با ظرفیت‌هایی که در اختیار دارد تمام تلاش خود را برای افزایش شناخت از آفریقا و همچنین ترغیب به توسعه روابط ایران با کشورهای این قاره انجام خواهد داد.

در ادامه دکتر محمدرضا دهشیری با تأکید بر لزوم افزایش شناخت از کشورهای آفریقایی گفت: با وجود اینکه در آستانه پنجاهمین سالگرد آغاز روابط ایران و سنگال هستیم اما متأسفانه سنگال برای مردم ایران شناخته شده نیست و اطلاعات مردم سنگال نیز درباره ایران محدود است. سنگال تا قبل از شیوع ویروس کرونا، دارای ۷ درصد رشد اقتصادی بوده است و کشوری است که در ردیف کشورهای با ثبات سیاسی آفریقا قرار دارد. اگر ایران راه آب غرب آسیا بدانیم، سنگال راه آب غرب آفریقا به حساب می‌آید و کشورهای همسایه از جمله مالی از سرزمین آن برای دسترسی به دریا و انجام امور تجاری خود استفاده می‌کنند.

سفیر ایران در سنگال افزود: یکی از ظرفیت‌های فرهنگی مهم ایران در سنگال، وجود دپارتمان زبان فارسی است. تنها دپارتمان زبان فارسی غرب آفریقا در این کشور قرار دارد که از سال ۲۰۰۴ تا ۲۰۱۶ میلادی، ۳۰۰ دانش‌آموخته داشته اما متأسفانه در چهار سال گذشته، این

در نشست مجازی مرکز مطالعات آفریقا و سفارت جمهوری اسلامی ایران در سنگال، بر ایجاد تحول اساسی در دیدگاه مدیران کشور در خصوص آفریقا و راه اندازی مجدد تنها دپارتمان زبان فارسی غرب آفریقا تأکید شد.

نشست مجازی مرکز مطالعات آفریقا و سفارت جمهوری اسلامی ایران در سنگال دوشنبه ۲۴ شهریور با حضور دکتر سیروس احمدی نوحدانی سرپرست مرکز مطالعات آفریقا، دکتر محمدرضا دهشیری سفیر جمهوری اسلامی ایران در سنگال و برخی از اعضای هیأت علمی مرکز مطالعات آفریقا برگزار شد.

در این نشست، دکتر احمدی نوحدانی ضمن برشمردن اهداف و ظرفیت‌های بالای مرکز مطالعات آفریقا گفت: دانشگاه تربیت مدرس اراده کرده است تا این مرکز دوباره فعالیت علمی خود را برای افزایش شناخت و هموار ساختن راه برای همکاری‌های مؤثر با کشورهای آفریقایی از سرگیرد.

وی با ابراز خرسندی از همکاری با سفارت جمهوری اسلامی ایران در سنگال افزود: مرکز مطالعات آفریقا، اولین و تنها مرکز مطالعات منطقه‌ای مرتبط با آفریقا در ایران است که در سال ۱۳۷۹ با هدف افزایش شناخت درباره ابعاد موضوعی مختلف آفریقا و ارتقای سطح روابط ایران با این قاره از طریق تحقیقات علمی افتتاح شد.

دپارتمان تعطیل شده و نیاز به مشوقها و برنامه‌ریزی برای راه‌اندازی مجدد دارد.

وی با اشاره به فعالیت مرکز مطالعات آفریقا در دانشگاه تربیت مدرس عنوان کرد: مرکز مطالعات آفریقا از ظرفیت‌های بسیار خوبی برای افزایش شناخت درباره آفریقا برخوردار است و سفارت جمهوری اسلامی ایران در سنگال برای انجام هر نوع همکاری علمی با این مرکز اعلام آمادگی می‌کند و می‌تواند زمینه برقراری ارتباط و انعقاد تفاهم‌نامه با دانشگاه‌های سنگال را فراهم کند.

گزارشی از واکنش‌ها به یک ادعای ضد ایرانی در آفریقای جنوبی

نشریه آمریکایی پولیتیکو به نقل از گزارش‌های اطلاعاتی آمریکا و مقامات نزدیک به دولت آمریکا مدعی شده است که جمهوری اسلامی ایران همچنان در تلاش برای گرفتن انتقام سردار شهید قاسم سلیمانی است. این رسانه به نقل از منابع ناشناس مدعی شده که تهران با هدف گرفتن انتقام ترور سردار سلیمانی قصد ترور لانامارکس سفیر آمریکا در آفریقای جنوبی را داشته است. نالدی پاندورو، وزیر روابط بین‌الملل آفریقای جنوبی در واکنش به این ادعا در مصاحبه اختصاصی با شبکه خبری (SABC) گفت: «تا قبل از اینکه نشریه پلنتیکو این مطلب را منتشر کند، هیچ اطلاعی از آن نداشتم. انتشار این بیانیه (ادعای آمریکا) بسیار عجیب است و البته دوستان ما در ایران نیز به اندازه ما از انتشار این بیانیه متعجب شدند. به نظر من تعجب‌آور است، چرا ایران که دوست بسیار خوب آفریقای جنوبی است، بخواهد در کشور دوست خوب خود دست به چنین عمل هولناکی بزند. فقط می‌توانم آن را عجیب توصیف کنم و بگذارم در آنجا متوقف شود».

دونالد ترامپ در صفحه توئیتر خود با استناد به این ادعای نامعتبر نوشت: «بر اساس گزارش‌های رسانه‌ای، ایران

منبع: پایگاه خبری دانشگاه تربیت مدرس، برگزاری نشست مجازی مرکز مطالعات آفریقا و سفارت ایران در سنگال، ۳۰ شهریور ۱۳۹۹. در: <https://www.modares.ac.ir/news/news-list/news-content?newsview=13766> و صفحه مرکز مطالعات آفریقا. در: <https://www.modares.ac.ir/index.jsp?fkeyid=&siteid=59&pageid=28555&newsview=13775>

احتمالا در حال برنامه‌ریزی یک ترور یا حمله دیگری علیه ایالات متحده برای گرفتن انتقام کشتن [سردار] سلیمانی است که به دلیل برنامه‌ریزی او برای حمله‌ای در آینده، قتل نیروهای آمریکایی و رنجی که سال‌ها ایجاد کرد، انجام شد. هر حمله‌ای توسط ایران به هر شکلی علیه ایالات متحده، با حمله‌ای به ایران با شدت ۱۰۰۰ برابر پاسخ داده می‌شود».

محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه ایران در توییته نوشت: «دروغگوی همیشگی (پامپئو) با طرح هشدار دروغین، دونالد ترامپ را گمراه کرد تا دشمن شماره یک داعش (سردار شهید قاسم سلیمانی) را ترور کند. هم اکنون، وی تلاش دارد تا از طریق ارائه هشدار دروغین جدیدی، ترامپ را به مادر تمامی باتلاق‌ها بکشاند و فریب دهد. منبع پالتیکو: "مقامات آمریکایی؛ منبع ترامپ: "گزارش جرایم". زمان بیدار شدن است!».

سعید خطیب زاده، سخنگوی وزارت امور خارجه ایران نیز با رد اتهام مطرح شده گفت: «به مقام‌های آمریکایی توصیه می‌کنیم از توسل به روش‌های تکراری و پوسیده برای فضا سازی ضد ایرانی در صحنه بین‌المللی دست بردارند. جمهوری اسلامی ایران به عنوان یک عضو

مسئول جامعه بین‌الملل پایبندی مداوم خود به اصول و عرف دیپلماتیک بین‌المللی را اثبات کرده است. در مقابل این ایالات متحده و رژیم فعلی در کاخ سفید است که خصوصا در سال‌های اخیر با اقدامات بیشمار خارج از روش‌ها و نرم‌های پذیرفته شده بین‌المللی از جمله طراحی و اجرای ده‌ها نقشه ترور و مداخلات نظامی و اطلاعاتی، خروج از توافقات پرشمار بین‌المللی، نقض تمامیت ارضی کشورها و ترور ناجوانمردانه سردار قاسم سلیمانی فرمانده سرافراز مبارزه با تروریسم، بی‌اعتنایی خود به اصول اولیه دیپلماتیک را به نمایش گذاشته و به رژیمی سرکش در عرصه بین‌الملل بدل شده است. جمهوری اسلامی ایران همانگونه که بارها اعلام کرده است پیگیری حقوقی بین‌المللی در ارتباط با ترور مجرمانه و بزدلانه سردار سلیمانی را در تمامی سطوح ادامه خواهد داد و این اقدام تروریستی را نه می‌بخشد و نه فراموش می‌کند».

«آژانس امنیت کشور» آفریقای جنوبی با رد ادعای «پولیتیکو» و واشنگتن درباره قصد ایران برای ترور سفیر آمریکا، اعلام کرد که هیچ شواهدی در این باره نیافته است. «ماوا اسکات»، سخنگوی آژانس امنیت کشور آفریقای جنوبی با انتشار بیانیه‌ای اعلام کرد: «در زمان حاضر، اطلاعاتی که در اختیار ما قرار گرفته کافی نیست تا بتوان این اتهام را مطرح کرد که تهدیدی موثق علیه سفیر آمریکا در آفریقای جنوبی وجود دارد».

روزنامه آفریقای جنوبی «دیلی ماوریک (dailymaverick)» با رد ادعای ضدایرانی نشریه پولیتیکو، هدف از انتشار چنین مطالبی را تلاش دولت آمریکا برای انحراف افکار عمومی از ناکامی‌های دونالد ترامپ دانسته و تاکید کرد که واقعیت نداشته باشد. این روزنامه به نقل از یک منبع اطلاعاتی آگاه می‌نویسد: «با

وجودی که مسئله جدی گرفته شده است ... هر چه به چنین تهدیدهایی نزدیک می‌شویم، به طور خاص، از نظر ما، تهدید قابل تشخیصی دیده نمی‌شود. شاید ایران آخرین منبعی باشد که ممکن است تهدیدی از آن ناشی شود. هیچ مدرک یا نشانه‌ای وجود نداشت. بنابراین این طرح احتمال ندارد که واقعیت داشته باشد. ارتباطات ایجاد شده در هیچ سطحی پایدار نیستند، اما کلیه اقدامات احتیاطی انجام خواهد شد. این نمونه‌ای از "وارونه شدن کار دنیا است، دولت ترامپ دست به سلاح حواس پرتی همگانی برده تا توجه همه را از شکست‌های خود در مبارزات انتخاباتی منتهی به انتخاب مجدد رئیس جمهور دونالد ترامپ در ۳ نوامبر منحرف کند».

جمهوری اسلامی ایران در نامه‌ای به دبیرکل سازمان ملل و رئیس شورای امنیت این سازمان به تهدیدات اخیر ترامپ علیه کشورمان اعتراض کرد. در این نامه که از طرف مجید تخت‌روانچی سفیر و نماینده دائم جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل ارسال شده، ضمن اشاره به تهدید مذکور، از آن به عنوان نقض اصول منشور سازمان ملل، از جمله ماده ۲ آن که صراحتاً تهدید یا استفاده از زور را ممنوع می‌کند، یاد شده است. همچنین با اشاره به تهدیدات گذشته آمریکا علیه ایران و نیز ترور سردار سلیمانی توسط این کشور، از شورای امنیت خواسته شده است این کشور را وادار سازد به تهدیدات و سایر اقدامات غیرقانونی و سیاست‌های غیرمسئولانه خود پایان دهد.

منابع: Daily Maverick، خبرگزاری فارس و خبرگزاری جمهوری اسلامی (ایرنا). در: <http://fna.ir/ezkaqk> - <http://fna.ir/ezkixz> - <https://www.dailymaverick.co.za/article/2020-09-14-iran-plot-to-assassinate-us-ambassador-to-south-africa-met-with-scepticism> - www.irna.ir/news/84044418

از پیشنهاد خواهرخواندگی تا همکاری در زمینه پسماند در گفتگوی شهردار و سفیر

شهردار اصفهان ادامه داد: این رویداد می تواند آغاز فصل جدید ارتباط بین دو شهر اصفهان و داکار باشد؛ همانگونه که در یکصدمین سالگرد روابط ایران و سوئیس، اصفهان اخیراً طی دو روز میزبان وزیر امور خارجه سوئیس و هیئت همراه بود.

وی خطاب به سفیر ایران در سنگال گفت: با افزایش این مساعدت‌ها می توان خواهرخواندگی اصفهان و داکار که سال‌ها به خواب رفته بود را بیدار کرد.

پیشنهادهای شهردار اصفهان مورد استقبال شهردار داکار

محمدرضا دهشیری، سفیر ایران در سنگال نیز با اشاره به اینکه داکار یکی از شهرهای جذاب برای توریست‌های فرانسوی است، اظهار کرد: این شهر دارای پتانسیل ویژه در زمینه پزشکی در غرب آفریقا است.

وی افزود: خواهرخواندگی اصفهان با داکار از سال ۲۰۰۹ مطرح شد و اکنون امیدواریم با فعال شدن روابط، الگویی برای خواهرخواندگی داکار با دیگر شهرهای ایران و همچنین خواهرخواندگی اصفهان با دیگر شهرهای سنگال فراهم شود.

دهشیری که نویسنده کتاب دیپلماسی شهری است، به توانایی شهرها برای انجام فعالیتهای خارج از توان دولت‌ها در روابط دیپلماتیک اشاره و اظهار کرد: ۵۰امین سالگرد روابط ایران و سنگال در اردیبهشت ماه سال آینده برگزار می شود که یکی از برنامه‌های این سالگرد، فعال سازی خواهرخواندگی‌هاست.

وی با اشاره به شعار «داکار؛ شهر تمیز»، گفت: شهردار داکار آماده همکاری با اصفهان در زمینه پسماند است و از پیشنهاد شهرداری اصفهان در این خصوص استقبال کرده است.

شهردار اصفهان در گفتگوی آنلاین با سفیر ایران در سنگال خواستار احیای روابط به خواب رفته این دو شهر خواهرخوانده بعد از سال‌ها شد.

قدرت اله نوروزی گفت: برای تقویت روابط شهرهای اصفهان و داکار میدانی به نام اصفهان در شهر داکار نامگذاری و در صورت امکان در این میدان از نمادها و هنرهای شهر اصفهان استفاده شود.

شهردار اصفهان با اشاره به اینکه امسال شعار داکار «داکار؛ شهر تمیز» است، خاطر نشان کرد: اصفهان از نظر نظافت شهری در ایران و به نوعی در جهان زبانزد است و سازمان پسماند شهرداری اصفهان، آمادگی دارد در این خصوص با شهر داکار همکاری‌هایی داشته باشد.

فرصت هتل سازی در داکار

وی با بیان اینکه در گام بعدی برای گسترش روابط اصفهان و داکار دعوت نامه‌ای برای شهردار این شهر و سفیر ایران در سنگال ارسال خواهد شد تا برای توافقات بیشتر در اصفهان حضور یابند، اظهار کرد: اصفهان و داکار توان اجرای فعالیتهای فرهنگی و اقتصادی مشترک دارند و رشد اقتصادی سنگال، فرصتهای اقتصادی زیادی را برای ما فراهم می کند.

نوروزی به فرصت هتل سازی در داکار اشاره و تصریح کرد: شهرداری اصفهان آمادگی دارد برای فعالیت در این مورد، با هتل سازان و فعالان بخش خصوصی اصفهان وارد گفت و گو و همکاری شود.

وی با اشاره به پنجاهمین سالگرد روابط ایران و سنگال در اردیبهشت ماه سال آینده، افزود: شهر اصفهان هم آمادگی دارد به عنوان خواهرخوانده داکار، رویدادی در این خصوص برگزار کند.

سفیر ایران در سنگال ادامه داد: یکی از پیشنهادات شهردار اصفهان برای توسعه روابط اصفهان و داکار، ایجاد کریدور اقتصادی بین دو شهر خواهرخوانده بوده است که در بخش‌های مختلف سنگال این ظرفیت را دارد. یکی از حوزه‌های پیشنهادی به اصفهان برای مشارکت، هتل سازی در داکار است، چرا که در سال ۲۰۲۲ المپیک جوانان در داکار برگزار می‌شود.

سالن اجلاس سران اصفهان کم نظیر است

در این نشست، علیرضا سالاریان، مسئول نمایندگی وزارت امور خارجه در اصفهان با بیان اینکه اصفهان ظرفیت مناسبی برای تعاملات فرهنگی و دیپلماسی عمومی دارد، اظهار کرد: وزارت امور خارجه برای وصل

کردن حلقه ارتباطی اصفهان و داکار آماده هرگونه تعامل و همکاری است.

وی با اشاره به حضور وزیر امور خارجه سوئیس در شهر اصفهان و تعبیر وی از اصفهان با عنوان «مروارید خاورمیانه» اظهار کرد: آوازه اصفهان نیاز به تبلیغ ندارد و با اجرای پروژه‌هایی همچون سالن اجلاس سران در این شهر که به گفته سخنگوی سابق وزارت امور خارجه کم نظیر است، این شهر ظرفیت‌های لازم برای تعامل با جهان را دارد.

منبع: خبرگزاری کار ایران (ایلنا)، شهردار اصفهان مطرح کرد: استقبال شهر داکار از همکاری با اصفهان در زمینه پسماند، ۱۸ شهریور ۱۳۹۹. در: <https://www.ilna.news/fa/tiny/news-964999>

برگزاری دوره‌های تکمیلی زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه سنگال

دوره‌های تحصیلات تکمیلی زبان و ادبیات فارسی در دو مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد در بزرگترین دانشگاه و دپارتمان زبان فارسی سنگال برگزار شد.

محمدرضا دهشیری سفیر جمهوری اسلامی و نماینده بنیاد سعدی در سنگال درباره چگونگی گسترش زبان فارسی در سنگال گفت: دانشگاه سنگال از سال ۱۳۸۳ یک دپارتمان ویژه زبان و ادبیات فارسی افتتاح کرده است و در دو مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد تا سال ۱۳۹۶ در مجموع ۸ دوره کارشناسی و سه دوره کارشناسی ارشد برگزار کرده است.

وی افزود: ۱۵ دانشجوی این دپارتمان در مقاطع ارشد و دکتری به ایران اعزام شده‌اند و تاکنون ۲ دانشجو (خانم سعاد و لی و آقای حسن چیاو) موفق به دریافت مدرک دکتری شدند. بخشی دیگر از دانشجویان این دپارتمان برای تدریس در سایر رشته‌ها مانند تاریخ و جغرافیای سیاسی به ایران اعزام شده‌اند.

محمدرضا دهشیری به کلوب زبان فارسی در اطراف پایتخت سنگال که در تاریخ ۱۴ اسفند ۱۳۹۸ در یکی از مدارس مقطع راهنمایی افتتاح شد، اشاره کرد و گفت: اولین دوره آموزش زبان فارسی برای یک مجموعه ۷۰ نفره از دانش آموزان و با تدریس دکتر حسن چاو (فارغ التحصیل مقطع دکترای زبان و ادبیات فارسی از ایران) در نظر گرفته شد که به دلیل شیوع ویروس کرونا به سال تحصیلی جدید موکول شده است.

نماینده بنیاد سعدی در سنگال همچنین بیان کرد: با توجه به سابقه روابط تاریخی دو کشور، روابط سیاسی بین دو کشور ایران و سنگال ۲۳ اردیبهشت ۱۳۵۰ برقرار شد و سال ۱۴۰۰ سالروز پنجاه سالگی روابط دو کشور خواهد بود. سنگال اولین کشور اسلامی و استراتژیک در غرب آفریقا است که ایران در آن سفارت افتتاح کرد. بنابراین، سفارت ایران در داکار (پایتخت سنگال) در

تدارک برگزاری مراسم نیم قرن روابط دیپلماتیک میان دو کشور است
کشور سنگال با مساحت ۱۹۶ هزار کیلومتر مربع و جمعیتی بالغ بر ۱۶ میلیون نفر در غرب آفریقا واقع شده است. این کشور در تاریخ ۴ آوریل ۱۹۶۰ استقلال یافت و ثبات سیاسی و همزیستی مسالمت آمیز از شاخصه‌های

بارز این سرزمین محسوب می‌شود و بیش از ۹۵ درصد جمعیت آن مسلمان هستند و جریان‌های تصوف اسلامی در سنگال پایگاه قدرتمندی دارند.

منبع: پرتال بنیاد سعدی (آموزش زبان فارسی در جهان)، برگزاری دوره‌های تکمیلی زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه سنگال، ۱۶ شهریور ۱۳۹۹. در:
<https://saadifoundation.ir/fa/news/3079>

کتاب «شیعه در آفریقا» منتشر شد

کتاب «شیعه در آفریقا» به قلم سید احمد سیدمرادی، توسط بوستان کتاب، در ۱۰۴۰ صفحه منتشر شد.

بخش دوم: شیعه در کشورهای آفریقایی

فصل اول: شیعه در شمال آفریقا (مصر، مغرب (مراکش)، سودان، تونس، الجزایر و لیبی)

فصل دوم: شیعه در غرب آفریقا (نیجریه، نیجر، سنگال، سیرالئون، ساحل عاج، غنا، مالی، گینه کوناکری، گینه بیسائو، بنین، بورکینافاسو، گامبیا، لیبریا، موریتانی، توگو و گابن)

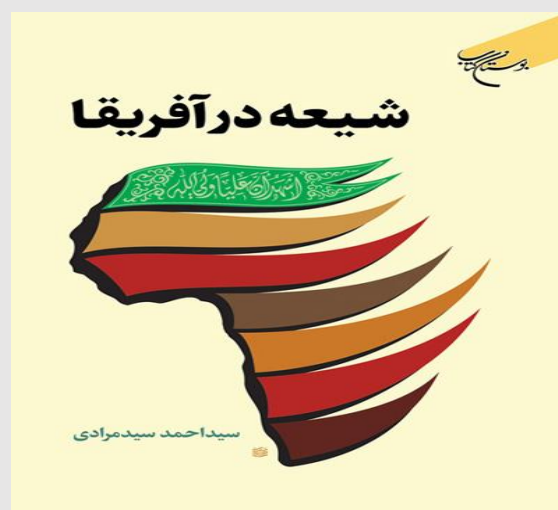
فصل سوم: شیعه در شرق آفریقا (تانزانیا، کنیا، اوگاندا، زامبیا، زیمبابوه، جزایر کومور، بوروندی، رواندا، اتیوپی، ماداگاسکار، مالاوی، موریس، موزامبیک، شیعان جزیره رئونیون و سومالی)

فصل چهارم: شیعه در مرکز آفریقا (جمهوری دمکراتیک کنگو و کامرون)

فصل پنجم: شیعه در جنوب آفریقا (آفریقای جنوبی و نامیبیا)

منابع کتاب

منبع: پایگاه اطلاع رسانی شیعان آفریقا، کتاب «شیعه در آفریقا» منتشر شد، ۱۷-۰۹-۲۰۲۰. در:
<https://b2n.ir/904368>

فهرست مطالب این کتاب از این قرار است:
مقدمه

بخش اول: کلیات

فصل اول: نگاه اهل بیت (ع) به آفریقا و سیاه پوستان

فصل دوم: اسلام و تشیع در آفریقا

فصل سوم: علل نشر معارف اهل بیت (ع) در آفریقا

فصل چهارم: موانع گسترش ولایت اهل بیت (ع) در آفریقا

فصل پنجم: مقامات اولیاء و قبور شرفاء در آفریقا

تجمع هزاران سنگالی در اعتراض به اقدام موهن نشریه فرانسوی

کشورهای عربی و نیز اندکی از دولت‌های غرب نشاندۀ آفریقایی در پی برقراری رابطه با رژیم جعلی اسرائیل هستند که بی شک این جریانات قرآن سوزی در غرب و هتک حرمت ساحت پیامبر (ص) عزیز اسلام در فرانسه در امتداد این خط سیاسی بوده است.

در این مراسم که بیش از دو هزار نفر از شیعیان کشور سنگال در آن حضور داشتند، نمایندگان از جوامع شیعی کشورهای مالی، ساحل عاج، نیجریه، غنا و نیز سفرای کشورهای عراق و لبنان نیز دعوت شده بودند.

منبع: خبرگزاری حوزه، قرآن سوزی در امتداد رابطه با اسرائیل است، ۲۱ شهریور ۱۳۹۹. در: <https://hawzahnews.com/x9PDb>

هزاران نفر از شیعیان سنگال و نیز نمایندگان از جوامع شیعه کشورهای غرب آفریقا، ۲۰ شهریور ماه در اعتراض به اهانت مجدد مجله فرانسوی شارلی ابدو به ساحت مقدس پیامبر اسلام (ص) و نیز قرآن سوزی در غرب و جریانات به وجود آمده در پی آن، ضمن تجمع در سالن اجلاس فرهنگیان شهر داکار پایتخت این کشور، این اقدامات را به شدت محکوم کرده و خواستار اخراج سفیر فرانسه از کشور خود شدند.

شیخ شریف محمد علی حیدره، رهبر و مرشد شیعیان سنگال در ابتدای سخن خود در این مراسم ضمن غیر قابل بخشش خواندن این حرکت مجله فرانسوی، آن را در امتداد نفوذ اسرائیل در بین جوامع آفریقایی دانست و افزود: اخیراً شاهد آن هستیم که امارات و برخی از

اعلام حمایت آفریقای جنوبی از فلسطین تا پایان اشغالگری اسرائیل

اشغالگری و تشکیل دولت فلسطینی به پایتختی قدس شرقی ادامه خواهد یافت.

وزیر خارجه آفریقای جنوبی گفت: تنها ملت فلسطین است که می‌تواند به نام خود سخن بگوید و از طرف خود مذاکره کند.

وی از عدم همراهی آفریقای جنوبی با هر طرحی که دولت فلسطین خارج آن باشد یا آن را رد کند، خبر داد

«نالیدی باندور» وزیر خارجه آفریقای جنوبی در گفتگوی تلفنی با «ریاض المالکی» همتای فلسطینی خود تأکید کرد که کشورش تا تشکیل دولت مستقل فلسطینی و پایان اشغالگری اسرائیل از فلسطین حمایت خواهد کرد. وی موضع آفریقای جنوبی در قبال فلسطین و فلسطینی‌ها را ثابت دانست و افزود که این حمایت تا پایان

و افزود هر طرحی که حق فلسطینی‌ها را به رسمیت نشناسد با موفقیت همراه نخواهد شد.

منبع: خبرگزاری مهر، آفریقای جنوبی: تا پایان اشغالگری اسرائیل از فلسطین حمایت می‌کنیم، ۲۹ شهریور ۱۳۹۹. در: www.mehrnews.com/xSKHX

شرط سودان برای عادی‌سازی روابط با اسرائیل

پایگاه عبری زبان "واللا" مدعی شد که جلسه سه جانبه میان سودان، امارات و آمریکا برگزار خواهد شد.

واللا ادعا کرد: سودان در ازای [دریافت کمک نقدی] موافقت خود با عادی‌سازی روابط با اسرائیل را بررسی می‌کند.

پیش از این پایگاه خبری اعلام کرده بود که یکشنبه شب نمایندگان آمریکا، امارات و سودان در ابوظبی برای تصمیم‌گیری در خصوص برقراری رابطه رسمی خارطوم و تل‌آویو باهم دیدار می‌کنند و سودان خواستار دریافت یک میلیارد دلار کرده است.

پایگاه آکسیوس آمریکا هم گزارش داد؛ سودان در قبال عادی‌سازی روابط با رژیم صهیونیستی درخواست ۱،۲ میلیارد دلار محموله‌های غذایی، ۲ میلیارد دلار کمک مالی یا یک وام ۲۵ ساله کرده و از آمریکا و امارات تعهد گرفته است تا کمک‌های اقتصادی به سودان ارائه دهند. براساس این گزارش، اگر آمریکا درخواست سودان را بپذیرد، در چند روز آینده بیانیه‌ای در خصوص برقراری رابطه خارطوم و تل‌آویو منتشر می‌کند.

نور الدین ساتی سفیر سودان در واشنگتن نیز پنجشنبه شب گذشته اعلام کرد که حضور این کشور در مراسم معاهده ننگین صلح میان کشورهای امارات و بحرین با رژیم صهیونیستی در کاخ سفید بیانگر روابط قوی خارطوم با کشورهای شرکت کننده در این رویداد است. اظهارات ساتی ۲ هفته پس از آن بیان می‌شود که "عمر قمرالدین" سرپرست وزارت امور خارجه سودان ۱۵ شهریورماه گفته بود، دولت آمریکا وعده داده است، در

مقابل عادی‌سازی رسمی روابط با رژیم صهیونیستی، حذف سودان از فهرست کشورهای حامی تروریسم را بررسی می‌کند.

قمرالدین اعلام کرد: ژنرال عبدالفتاح برهان رییس شورای حاکمیت انتقالی در سودان در پاسخ به پیشنهاد پمپئو سؤالی را مطرح کرد که مفاد این بود که سودان به لحاظ اقتصادی [با عادی‌سازی روابط با اسرائیل] چه منفعتی به دست می‌آورد یا کی از فهرست تروریسم حذف می‌شود، پاسخ پمپئو این بود که دولت آمریکا این موضوع را با طرف اسرائیلی مطرح خواهد کرد و سپس پاسخ خواهد داد.

سرپرست وزارت خارجه سودان افزود: پمپئو به طور واضح تعهدی برای حذف سودان از لیست تروریسم ارائه نکرده است، مثلاً این که سقف زمانی برای این کار تعیین کند. سخنان قمرالدین در حالی مطرح می‌شود که دولت انتقالی سودان هفتم شهریور اعلام کرد که با دولت آمریکا توافق کرده تا در ازای پرداخت ۳۳۰ میلیون دلار غرامت به خانواده‌های قربانیان دو انفجار سفارتخانه‌های آمریکا در نایروبی و دارالسلام در سال ۱۹۹۸ میلادی، سودان از فهرست آمریکایی «حامیان تروریسم» خارج شود.

دادگاه عالی آمریکا در ماه می گذشته حکمی در خصوص لزوم پرداخت مبلغ یاد شده از سوی خارطوم متهم به همدستی در انفجارهای یاد شده صادر کرد. سودان بر اساس این حکم باید به ۲۲۴ خانواده غرامت مالی پرداخت کند.

دونالد ترامپ اکتبر ۲۰۱۷ تحریم‌های اقتصادی اعمال شده علیه سودان از سال ۱۹۹۷ را لغو کرد اما نام این کشور را از فهرست حامیان تروریسم درج شده از سال ۱۹۹۳ حذف نکرد.

منبع: خبرگزاری جمهوری اسلامی (ایرنا)، شرط سودان برای عادی‌سازی روابط با رژیم صهیونیستی، ۳۱ شهریور ۱۳۹۹. در: www.irna.ir/news/84047988

"هرگز جزئی از توافق عادی‌سازی برخی کشورها با اسرائیل نخواهیم بود"

رئیس‌جمهور الجزایر گفت: به کشورهایی که شتابان در حال عادی‌سازی با اسرائیل هستند، نخواهیم پیوست و اقدام آن‌ها را تبریک نمی‌گوییم.

عبدالمجید تبون افزود: آرمان فلسطین برای ما مسئله‌ای مقدس است و جز با برپایی دولت فلسطینی مستقل به پایتختی قدس حل نخواهد شد.

حزب "جبهه آزادی بخش ملی" الجزایر نیز در واکنش به توافق عادی‌سازی روابط بحرین با رژیم صهیونیستی با انتشار بیانیه‌ای اعلام کرد: این توافق شوم، خشم و عصبانیت گسترده ملت‌ها را به همراه خواهد داشت.

این حزب که بیشترین کرسی را در مجلس قانونگذاری الجزایر در اختیار دارد، با اشاره به توافق عادی‌سازی

روابط امارات و رژیم صهیونیستی تصریح کرد: توافق منامه - تل آویو خنجر دیگری بر آرمان فلسطین و خیانتی تمام عیار نسبت به آن است.

حزب حاکم الجزایر با اشاره به مخالفت ملت بحرین با توافق منامه - تل آویو تصریح کرد: این توافق در سایه سکوت رسمی اتحادیه عرب در قبال روند عادی‌سازی روابط کشورهای عربی با اسرائیل صورت گرفته است. اتحادیه عرب از محکوم کردن توافق عادی‌سازی روابط ابوظبی با تل آویو عاجز بود و این درحالی است که توافق مزبور نقض آشکار طرح صلح عربی است.

منبع: خبرگزاری تسنیم و باشگاه خبرنگاران جوان. در:

<https://b2n.ir/685053>

<https://www.yjc.ir/00VSrx>

واکنش به توهین رئیس‌جمهور آمریکا به نلسون ماندلا

حزب حاکم آفریقای جنوبی موسوم به «کنگره ملی آفریقا» سخنان اهانت‌آمیز رئیس‌جمهور آمریکا در مورد «نلسون ماندلا» اولین رئیس‌جمهور سیاهپوست این کشور را محکوم کرد.

این حزب در بیانیه‌ای اعلام کرد: تمامی مردم عاشق آزادی در دنیا، از بابت توهین‌های مطرح شده از جانب شخصی که برای الگوی رهبری شایسته نیست، شوکه شده‌اند. ترامپ تفرقه‌برانگیزترین، زن‌ستیزترین و هتاک‌ترین شخصی است که تاکنون در بر کرسی ریاست جمهوری آمریکا نشسته است.

در این بیانیه آمده است که نماد مبارزه‌طلبی در نلسون ماندلا در تضاد شدید با (شخصیت) ترامپ است.

حزب حاکم آفریقای جنوبی تأکید کرد: ماندلا به عنوان یک فرد پایبند به اصول با دنیا تعامل داشت و به دنبال ایجاد صلح و جامعه‌ای عادل بود. اگر ماندلا با ترامپ تعامل داشت، به وی می‌آموخت تا چالش‌های پیچیده جهان در حال توسعه را درک کند و خرد رفع تحریم علیه کوبا را نشان می‌داد. ماندلا، ترامپ را دعوت می‌کرد تا برای درک آلام مردم فلسطین به غزه سفر کند و او را راهنمایی می‌کرد تا در جهت کمک به یافتن راه حل

آن یک سیاهپوست بوده و وضعیتش چون «توالت» نیست. به من نشان بده. «همه این کشورها مستراح هستند».

Source: U.S.News, South African Party Rejects Alleged Trump Comment on Mandela, 8 Sept 2020. In:

<https://www.usnews.com/news/world/articles/20-09-08/south-africas-ruling-party-rejects-trump-comment-on-mandela>

دائمی برای درگیری در خاورمیانه با جامعه جهانی همکاری کند.

«مایکل کوهن» وکیل سابق ترامپ در کتاب خود با عنوان «ناسپاس؛ یک دفتر خاطرات»، نوشته است که وی در مورد ماندلا رهبر فقید جنبش مبارزه با «آپارتاید» سخنانی نژادپرستانه به زبان آورده است. در بخشی از کتاب آمده است: ترامپ، ماندلا را فاقد قدرت رهبری دانسته و گفته است، یک کشور در دنیا که رهبر

لغو مجوز معدنکاری شرکت‌های چینی در زیمبابوه

موتسوانگوا ممنوعیت معدنکاری در طول بخش اعظم بستر رودها را نیز اعلام کرد. این تصمیم بر معدنکاران کوچک طلا از چین و معدنکاران بومی اثر می‌گذارد. چین از سرمایه‌گذاران عمده در زیمبابوه و از متحدان نزدیک این کشور است. پارک ملی هوانج توریست‌های زیادی جذب می‌کند. زیمبابوه برای مدت‌ها سیاست «نگاه به شرق» را برای تقویت اقتصاد لغزان خود که تحت فشار تحریم‌های قدرت‌های غربی است دنبال کرده است؛ تحریم‌هایی که به دلیل خشم غرب از نقض حقوق بشر در این کشور و برنامه جنجالی اصلاحات ارضی اعمال می‌شود. شرکت‌های چینی قرار بود در پروژه مشترکی با شرکت توسعه معدنی زیمبابوه در این پارک کار کنند.

علت عقب‌نشینی دولت

از ابتدا معلوم بود که تصمیم دولت برای اعطای حق اکتشاف در بزرگترین پارک کشور جنجالی خواهد شد. در نهایت مردم زیمبابوه با داغ کردن هشتگ "پارک ملی هوانج را نجات دهید" در توئیتر نگرانی خود را فریاد زدند. فعالان محیط زیست ابراز نگرانی کردند که حفاری برای زغال سنگ در پارک باعث نابودی حیات وحش خواهد

دولت زیمبابوه که به شرکت‌های چینی اجازه داده بود در پارک معروف هوانج به کشف زغال پردازند، با لغو این تصمیم می‌گوید معدنکاری در کلیه پارک‌های ملی را ممنوع خواهد کرد. این تصمیم پس از گرفته شد که فعالان، دولت را برای جلوگیری از "افت کیفیت اکولوژیکی" پارک‌ها به دادگاه بردند.

دو شرکت چینی مجوز اکتشاف زغال در هوانج، بزرگترین پارک ملی زیمبابوه، را کسب کرده بودند. این پارک زیستگاه بیش از ۴۰ هزار فیل و گونه‌های متعدد دیگر از جمله کرگدن سیاه است که در معرض خطر انقراض قرار دارد.

در اسنادی که تسلیم دادگاه شد، سازمان موسوم به "انجمن وکلای محیط زیست زیمبابوه" اخطار داد که در صورت اکتشاف برای زغال این پارک به محلی برای "حفاری، زدودن پوشش گیاهی، جاده سازی و مساحی‌های ژئولوژیکی" بدل خواهد شد.

مونیکا موتسوانگوا، وزیر اطلاعات زیمبابوه، در پی نشست روز سه‌شنبه کابینه ممنوعیت معدنکاری که فوراً به اجرا گذاشته خواهد شد را اعلام کرد. او گفت: "گام‌هایی برای لغو فوری کلیه مجوزهای معدنکاری در پارک‌های ملی برداشته می‌شود".

شد و بر صنعت گردشگری - که منبع درآمد عمده‌ای برای این کشور است - تأثیری منفی خواهد داشت. دولت بالاخره کوتاه آمد و این ممنوعیت را اعلام کرد. وینستون چیتاندو وزیر معادن به روزنامه دولتی هرالده گفت که حقوق معدنکاری در سال ۲۰۱۵ اعطا شده بود اما مرحله اکتشاف تازه قرار بود شروع شود. با این حال این ممنوعیت برای برخی از مردم کافی نیست. آنها اشاره می‌کنند که سال‌ها ایجاد معدن طلا

در طول رودها باعث افت کیفیت محیط زیست شده است. آنها خواستار تبدیل این ممنوعیت به قانون هستند تا دیگر تکرار نشود و محیط زیست سالم بماند. **منبع:** پایگاه افغانستان آنلاین، زیمبابوه مجوز معدنکاری شرکت‌های چینی در یک پارک مهم ملی را لغو کرد، ۱۹ شهریور ۱۳۹۹. در: <https://b2n.ir/197380>

تسلط تروریست‌ها بر دو جزیره در موزامبیک

شاهدان عینی از تسلط گروه‌های تروریستی بر جزایر میتوندو و وامیزی در منطقه کابو دلگادو در اقیانوس هند و در شمال موزامبیک خبر دادند. تسلط این گروه‌ها، تهدیدکننده حمل و نقل دریایی در منطقه‌ای است که در آن پروژه چند میلیارد دلاری گازی وجود دارد. به گفته شاهدان، گروه‌های تروریستی شبانه با قایق‌های ماهیگیری وارد دو جزیره شدند و ساکنان را از منازلشان بیرون کردند و منازل را به آتش کشیدند. گروه‌های مرتبط با داعش حدود یک ماه قبل بر شهر «موکیمبوا دپاریا» مسلط شده‌اند و نیروهای امنیتی موزامبیک هنوز نتوانسته‌اند، آنها را بیرون کنند.

شمال موزامبیک از سال ۲۰۱۷ به بعد از سوی تروریست‌های مسلح مورد حمله قرار گرفته و تاکنون بیش از یک هزار نفر کشته شده‌اند. سازمان ملل متحد ماه می (اردیبهشت/ خرداد) شمار آوارگان ناشی از حملات گروه‌های مسلح تروریست در این منطقه از موزامبیک را ۲۱۰ هزار نفر اعلام کرد. موزامبیک در جنوب قاره آفریقا قرار دارد و پایتخت آن شهر «ماپوتو» است و حدود ۳۲ میلیون نفر جمعیت دارد. **منبع:** خبرگزاری مهر، تروریست‌ها بر ۲ جزیره در شمال موزامبیک مسلط شدند، ۲۲ شهریور ۱۳۹۹. در: www.mehrnews.com/xSHHg

الجزایر همه‌پرسی برگزار می‌کند

اعضای مجلس الامه (پارلمان) الجزایر به لایحه اصلاحات قانون اساسی رأی مثبت دادند. صالح قوجیل، جانشین رئیس مجلس الامه گفت: ۱۲۷ نماینده به این اصلاحات رأی مثبت و یک نفر رأی ممتنع داد. لایحه مذکور، موافقت پارلمان را در دو اتاق به دست آورد و حالا باید منتظر نتیجه همه‌پرسی اول نوامبر باشد.

عبدالعزیز جراد، وزیر اول کابینه گفت، لایحه اصلاح قانون اساسی بر تمرکز الجزایر به وابستگی متمدنانه اسلامی، عربی و آمازیعی تأکید دارد. جراد افزود: این قانون اساسی مبتنی بر اصلاحات عمیق و مقابله با عوامل مغایر با ایجاد کشور قانونمند باشد. این قانون اساسی اعتبار را به جامعه مدنی بازمی‌گرداند.

این لایحه اصلاحات در شش محور در سایه نتایج کمیته کارشناسان مامور بررسی اصلاحات قانون اساسی منتشر شد. باب اول مربوط به اصول کلی جامعه الجزایر، باب دوم درباره حقوق اولیه و آزادی‌های عمومی و وظایف، باب سوم برنامه‌ریزی و سازماندهی اختیارات و تفکیک قوا، باب چهارم در رابطه با موسسات نظارتی، باب پنجم

در زمینه موسسات مشورتی و باب ششم در خصوص اصلاحات قانون اساسی است.

المصدر: القدس العربی، مجلس الأمة الجزائری یصادق علی مشروع تعديل الدستور، ۱۲ - سبتمبر - ۲۰۲۰. فی: <https://b2n.ir/122551>

انعقاد تفاهمنامه اقتصادی ترکیه و دولت وفاق ملی لیبی

سال گذشته، تفاهم اقتصادی و امنیتی ترکیه و دولت وفاق ملی لیبی واکنش‌هایی را در کشورهای همسایه لیبی و برخی کشورهای اروپایی به همراه داشت. براساس آن، ترکیه اعزام کشتی کاوشگر در مدیترانه و نزدیکی لیبی برای کشف ذخایر انرژی را در دستور کار قرار داده است.

منبع: خبرگزاری تسنیم، انعقاد تفاهمنامه جدید اقتصادی بین ترکیه و دولت وفاق ملی لیبی، ۲۶ شهریور ۱۳۹۹. در: <https://b2n.ir/919829>

ترکیه و دولت وفاق ملی لیبی تفاهمنامه جدیدی در حوزه اقتصادی و ساخت و ساز زیربنایی در این کشور به امضا رساندند. برخی مواد توافقنامه جدید که در حوزه اقتصادی و تجارت است عبارتند از: تداوم پروژه‌های توسعه‌ای در لیبی با همکاری ترکیه، تفاهم مجدد برای پروژه‌هایی که در گذشته تعلیق شده است، طرفین برای ارزشیابی پروژه‌ها اعتبار سنجی خود را آغاز خواهند کرد، ۹۰ روز برای ادامه پروژه‌های تعلیق شده یا تفاهم مجدد درباره آنها تعیین شده است و درباره پروژه‌های تفاهم شده حداکثر ۱۸۰ روز باید پرداختها صورت بگیرد.

رشد یک میلیارد دلاری تراز تجاری جمهوری دموکراتیک کنگو در ۸ ماهه سال ۲۰۲۰

سال ۲۰۱۹ که رقم ۱ میلیارد و ۸۱۸ میلیون و ۷ هزار دلار را ثبت کرده بود، نمایانگر کاهشی ۷ درصدی است. از منظر بانک مرکزی ج.د. کنگو، دلیل افت تراز تجاری در سال جاری، بحران جهانی بهداشتی ناشی از همه‌گیری کرونا و اقدامات صورت‌گرفته مقتضی برای جلوگیری از شیوع گسترده این بیماری بوده است.

منبع: تهیه و ترجمه دریافتی از فعالان حوزه مطالعات آفریقا

براساس گزارش بانک مرکزی ج.د. کنگو در ۱۱ سپتامبر ۲۰۲۰، تراز تجاری این کشور در پایان ماه اوت بالغ بر ۱ میلیارد و ۶۸۹ میلیون و ۴۸ هزار دلار رشد داشته است حجم صادرات ج.د. کنگو در پایان این ماه بالغ بر ۷ میلیارد و ۲۰۵ میلیون و ۲۷ هزار دلار، و حجم واردات ۵ میلیارد و ۵۱۵ میلیون و ۷۹ هزار دلار بوده است که نشانه رشد مثبت تراز تجاری ۱ میلیارد و ۶۸۹ میلیون دلاری است. از سوی دیگر در این گزارش، تراز تجاری ۸ ماهه نخست سال جاری میلادی ج.د. کنگو نسبت به مدت مشابه در

گزارشی از فشار به یک کشور آفریقایی برای برقراری روابط با اسرائیل

چهارشنبه با گزارش اینکه «امیره عقارب» کاردار سفیر سودان در مراسم امضای توافق سازش میان منامه، ابوظبی و تل آویو در واشنگتن حضور داشته، خبر داده بود که «ارتباطات فشرده‌ای» میان مقامات سودانی و مقامات آمریکایی در راستای سازش با تل آویو در جریان است.

منابع سودانی در ادامه اشاره کردند، از آنجا که حمدوک می‌داند مردم این کشور تا چه حد با عادی‌سازی روابط با تل آویو مخالفت دارند، به همین خاطر از زیر کار شانه خالی می‌کند. این منابع همچنین خاطرنشان کردند، حمدوک خوب می‌داند که اتخاذ چنین اقدامی برای به راه انداختن یک انقلاب دیگر در این کشور آن هم در وضعیت بحرانی کنونی این کشور کفایت می‌کند.

سودان دو سال پیش شاهد یک کودتای نظامی بود. «عمر البشیر» رئیس‌جمهور سابق سودان به تاریخ ۲۲ فروردین ۹۸ در پی گسترش اعتراضات مردمی به نابسامانی اوضاع اقتصادی، با دخالت ارتش برکنار شد و پس از آن یک شورای نظامی به رهبری «عبدالفتاح البرهان» قدرت را به دست گرفت.

دیپلمات‌های سودانی در ادامه خبر دادند که طرف اماراتی موافقت قوی‌ترین مرد در شورای حاکمیتی این کشور یعنی «محمد حمدان دقلو» فرمانده نیروهای واکنش سریع و مشهور به «حمیدتی» با عادی‌سازی روابط را قطعی کرده‌اند.

با این حال، این منابع افزودند که حمیدتی به تنهایی قادر به تصویب این طرح نیست از این روز حمیدتی از ابوظبی خواسته است که به «عبدالفتاح البرهان» رئیس شورای حاکمیتی سودان برای ملحق شدن به توافق سازش امارات و بحرین فشار آورد. منابع یادشده در ادامه گفتند

پایگاه «العربی الجدید» به نقل از دیپلمات‌های سودانی فاش کرد که «محمد بن زاید» ولیعهد ابوظبی و «محمد بن سلمان» همتای سعودی وی در تلاش هستند تا سودان را برای عادی‌سازی روابط با رژیم صهیونیستی قانع کنند.

در این گزارش به نقل منابع چند دیپلمات سودانی آمده است که علی‌رغم مخالفت آحاد مردم و نخبگان سودان، امارات و عربستان سعودی در حال اعمال «فشار بسیار زیادی» علیه تصمیم‌سازان خارطوم هستند تا این کشور را نیز به جمع سازشکاران با تل آویو بیفزایند.

این منابع فاش کردند که ابوظبی و ریاض در تلاش هستند تا با سوءاستفاده از بحران اقتصادی کمرشکن سودان و فاجعه به بار آمده در این کشور به دنبال جاری شدن سیل که خود به بی‌خانمان شدن حدود یک میلیون نفر از مردم این کشور انجامیده است، به دولت و شورای حاکمیتی این کشور فشار آورند تا این گونه این کشور روابط خود را با اسرائیل عادی‌سازی کند.

منابع یادشده در ادامه خبر دادند که در چند تماس غیرعلنی، «عبدالله حمدوک» نخست‌وزیر دولت انتقالی سودان اعلام کرده است که قادر به مشارکت در این اقدام نیست زیرا دولت او بیشتر نزدیک به یک دولت شکل گرفته در زمان بحران و در گذر است و اختیار اتخاذ تصمیم‌های سرنوشت‌سازی از این قبیل را ندارد؛ اما در عین حال وی گفته است، شورای حاکمیتی سودان این امکان را دارد که چنین اقدامی را قطعی کند.

طبق نوشته العربی الجدید، این همان موضعی است که حمدوک در جریان سفر اخیر «مایک پامپئو» وزیر خارجه آمریکا به خارطوم اعلام کرده بود.

در همین ارتباط، «شمعون آران» تحلیلگر و خبرنگار برجسته مرکز صهیونیستی پخش «صدای اسرائیل»، روز

که ابوظبی از البرهان دعوت کرده است که طی چند روز آینده به این کشور برود تا آنجا این مسئله را فیصله دهد. دیپلمات‌های سودانی در ارتباط با موضع برهان با سازش گفتند، او با توجه به این که سودان در سایه این اقدام از حمایت مالی و اقتصادی بسیار زیادی برخوردار خواهد شد، «به طور کلی» با این اقدام مخالفتی ندارد؛ این منابع افزودند که این کمک‌های مالی می‌تواند از شدت بحران و تورم این کشور بکاهد.

منابع یادشده ادامه دادند «برهان ممانعت نمی‌کند؛ اما یک شرط تعیین کرده است آن این است که ابتدا عربستان سعودی باید به توافق عادی‌سازی روابط با اسرائیل بپیوندد. او همچنین تأکید کرده است که خارطوم تنها در حالی به صورت رسمی به توافق یا شده خواهد پیوست که این اعلام دو طرفه باشد (از طرف سعودی و سودان) و نام عربستان سعودی پیشتر از نام سودان در این اعلام ذکر شود زیرا با این کار، شوک ناشی از این تصمیم برای مردم سودان تا حدودی دفع خواهد شد؛ مردمی که کماکان با برقراری با اسرائیل به شدت مخالفت دارند».

العربی الجديد در ادامه نوشت، این در حالی است که برخی دیپلمات‌های غربی و سودانی تأکید کرده‌اند که آن کشورهای عربی که «دونالد ترامپ» رئیس جمهور آمریکا، در حاشیه مراسم امضای توافق سازش بحرین و امارات درباره احتمال پیوستن آنها به این توافق سخن گفت، «عربستان سعودی، عمان، سودان، موریتانی و

جیبوتی» هستند. از سوی دیگر، ترامپ اخیراً نیز اعلام کرده بود که پنج تا شش کشور عربی به عادی‌سازی روابط با تل‌آویو خواهند پیوست.

این اظهارات در حالی است که یک منبع در وزارت خارجه موریتانی اخیراً در گفت‌وگو با العربی الجديد، تصمیم کشورش در عادی‌سازی روابط با تل‌آویو را تکذیب کرده بود. در عین حال، چند منبع موریتانیایی دیگر فاش کرده بودند که فشارهایی علیه «محمد ولد الغزوانی» رئیس‌جمهور این کشور اعمال شده است تا این کشور نیز همچون امارات و بحرین روابط خود را با تل‌آویو عادی‌سازی کند.

این منابع فاش کرده بودند که اگر نواکشوت این ایده را بپذیرد انگیزه‌هایی مالی به این کشور پیشنهاد خواهد شد و در عین حال سرمایه‌گذاری‌هایی در این کشور صورت خواهد گرفت.

طبق گفته العربی الجديد، وبسایت Africa «Intelligence» اخیراً گزارش داده بود که ولی عهد سعودی در جریان سفر «ولد الغزوانی» به ریاض که در ماه فوریه صورت گرفت، از رئیس‌جمهور این کشور درخواست کرده است که با «بنیامین نتانیاهو» نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی ارتباط برقرار کند.

المصدر: العربی الجديد، ضغوط إماراتية - سعودية علی السودان للتطبيع، ۱۹ سبتمبر ۲۰۲۰. فی:

<https://b2n.ir/357580>

تحلیل‌های روز آفریقا

اهداف احتمالی ادعای ترور سفیر آمریکا در آفریقای جنوبی

اینکه او تا مقام وزارت خارجه ارتقا یابد و در این سمت سیاست‌های عربستان علیه ایران را به سمت رویکرد تهاجمی سوق دهد.

نکته اینجاست با اینکه هیچ‌گاه این ادعا ثابت نشد اما مقام‌های آمریکایی و سعودی همواره در اقدامات ضد ایرانی خود این ادعا را به عنوان یکی از اتهامات خود علیه ایران مطرح می‌کردند و این ادعا به عنوان پرونده‌ای ضد ایرانی مورد استفاده و بهره‌برداری آنها قرار می‌گرفت.

به نظر می‌رسد ادعای تلاش تهران برای ترور سفیر آمریکا در آفریقای جنوبی با چند هدف صورت می‌گیرد:

نخست اینکه، این ادعا همزمان بود با خیانت امارات و بحرین علیه آرمان فلسطین و عادی سازی روابط با رژیم صهیونیستی. بنابراین یکی از اهداف ادعای تلاش تهران برای ترور سفیر آمریکا در آفریقای جنوبی را می‌توان در چارچوب توجه افکار عمومی به این رخداد جعلی به جای تحت الشعاع قرار گرفتن خیانت امارات و بحرین دانست. هدف دوم، در شرایطی که ترامپ در داخل با اوضاع ناگواری چون شیوع کرونا و ناتوانی در مدیریت آن روبرو است و در سیاست خارجی نیز دستاوردی نداشته، با چنین سناریوسازی درصدد است اقدام اشتباه خود در خروج از برجام و سیاست‌های ضد ایرانی را توجیه کند. سوم اینکه، در همین ارتباط برخی کارشناسان معتقدند ترامپ در صورتیکه به این نتیجه برسد در انتخابات بطور قطع شکست خواهد خورد با تشویق رژیم صهیونیستی و سعودی‌ها به سوی جنگ با ایران گام بر خواهد داشت بر این اساس این سناریو پرونده سازی برای چنین اقدامی

ادعای نشریه آمریکایی پولیتیکو مبنی بر تلاش تهران برای ترور سفیر آمریکا در آفریقای جنوبی، سناریویی است که می‌تواند تداعی‌کننده بسترسازی ترامپ برای حمله به ایران باشد.

نشریه پولیتیکو ادعا کرد ایران برای انتقام خون سردار سلیمانی نقشه‌ای برای ترور لانا مارکس سفیر آمریکا در آفریقای جنوبی طراحی کرده است. پس از انتشار این ادعا، ترامپ تهدید کرد هر حمله ایران را هزار بار شدیدتر پاسخ می‌دهیم.

سخنگوی وزارت خارجه ایران، با تکذیب ادعاهای نشریه پولیتیکو اعلام کرد که تهران پیگیری حقوق بین‌المللی در ارتباط با ترور مجرمانه و بزدلانه سردار سلیمانی را در تمامی سطوح ادامه خواهد داد.

وزیر خارجه آفریقای جنوبی نیز در گفتگو با پایگاه خبری SABC ادعاهای ضد ایرانی پولیتیکو را رد کرد و آن را بسیار عجیب توصیف کرد. نالدی پاندور با بیان اینکه دوستان ما در ایران هم از این ادعا بسیار شگفت زده شده‌اند، افزود من این را کاملا عجیب می‌دانم که چرا ایران به عنوان یک دوست خوب آفریقای جنوبی بخواهد چنین اقدامی انجام دهد؟

سناریوسازی جدید آمریکا علیه ایران یادآور طراحی سناریویی ادعایی تلاش ایران برای ترور سفیر عربستان در واشنگتن است که پیش از این مطرح شده و دروغ بود. همین ادعا سبب شد تا نخست آمریکا با ادعای تلاش ایران برای ترور عادل الجبیر که در آن مقطع سفیر عربستان در واشنگتن بود از او چهره‌ای برجسته بسازد تا

است. چنانچه پیش از این آمریکا بر اساس ادعای دروغ به عراق لشکر کشی کرد.

به نظر این گمانه بر اساس تجربه از عملکرد آمریکا تا حدودی قابل اعتناست و شاید به همین علت سخنگوی دولت آقای روحانی در پاسخ تهدید ترامپ، اعلام کرد ایران در صورت هر گونه خطای محاسباتی آمریکا به شدت پاسخ خواهد داد.

با این حال از نظر نگارنده اینکه ترامپ بخواهد دست به چنین حماقتی بزند بعید به نظر می‌رسد چرا که آمریکا به خوبی توانمندی‌های ایران برای پاسخگویی به هرگونه تهدید را می‌داند. آمریکا از تجربه عین الاسد می‌داند که اینگونه نیست اگر دست به اقدامی بزند با واکنش جدی تهران روبرو نشود.

تردیدی نیست ورود آمریکا به جنگ با ایران به معنای بروز جنگی است که ابعاد آن خارج از جغرافیای

خاورمیانه بوده و علاوه بر هدف قرار دادن پایگاههای آمریکا، به حیات رژیم جعلی نیز پایان خواهد داد که به احتمال زیاد در چنین سناریو سازی نقش داشته است.

بر این اساس به نظر می‌رسد این سناریو سازی بیشتر در مسیر القای بستر سازی برای حمله به ایران است نه اینکه حمله‌ای صورت گیرد. بر این اساس می‌توان استنباط کرد این سناریو سازی با هدف دور کردن ایران از واکنش به خیانت چند کشور عربی به فلسطین و همچنین بهره برداری انتخاباتی ترامپ برای توجیه اقدامات ضد ایرانی اش است که هیچ دستاوردی در صحنه بین المللی از جمله شورای امنیت در بر نداشته است.

نویسنده: عبدالرضا خلیلی، منتشر شده در: خبرگزاری صدا و سیما، اهداف سناریوسازی جدید آمریکا علیه ایران، ۲۸ شهریور ۱۳۹۹. در:

<https://www.iribnews.ir/00BrKU>

آفریقا و سرمایه‌گذاری در صنعت فضا و ماهواره

وسایت فضا در آفریقا (Space in Africa) گزارش سالانه صنعت فضایی آفریقا در سال ۲۰۲۰ را منتشر کرد و در آن از سیاست‌های کشورهای آفریقایی در عرصه فضایی، برنامه‌های بلندمدت، آمار برنامه‌های ماهواره‌ای و وضعیت سرمایه‌گذاری خارجی در این حوزه سخن گفته است.

این گزارش بر مبنای گزارش ۲۰۱۹ و در ادامه آن تهیه شده که از درآمد سالانه ۷ میلیارد دلاری صنعت فضایی و پیش‌بینی رشد ۷,۳ درصدی نرخ سود سالانه و عبور آن از ۱۰ میلیارد دلار تا سال ۲۰۲۴ خبر می‌دهد. طبق این گزارش، سال ۲۰۱۹ با هزینه‌ای بالغ بر ۷۱۷ میلیون دلار بر روی پروژه‌های ماهواره‌ای، بهترین سال برای صنعت فضایی آفریقا در تاریخ فعالیت‌های فضایی آن به حساب می‌آید. در حال حاضر بالغ بر ۴ میلیارد دلار بر روی توسعه و پرتاب ماهواره در این قاره هزینه شده است.

رشد مشارکت دولتی و افزایش بودجه ملی فضایی این بخش اکنون شاهد ظهور برنامه‌های فضایی دولتی جدید در کشورهای مصر و رواندا است که به ترتیب، در نیمه دوم ۲۰۱۹ و نیمه اول ۲۰۲۰ موفق به تأسیس سازمان‌های فضایی خود شده‌اند. با توجه به آغاز برنامه‌های فضایی سایر کشورهای آفریقایی، میزان تخصیص بودجه به صنعت فضایی نیز افزایش چشم‌گیری خواهد یافت. دولت‌های آفریقایی برای سال ۲۰۲۰ بودجه‌ای حدود ۴۹۰ میلیون دلار برای برنامه فضایی تخمین زده‌اند؛ این یعنی مبلغی حدود دو برابر بودجه سال پیشین که ۲۵۰ میلیون دلار، بدون احتساب هزینه‌های صرف‌شده برای خرید ماهواره‌ها بود.

افزایش پروژه‌ها و هزینه‌های مربوط به ماهواره‌ها

دانشگاهی در نتیجه سرمایه‌گذاری‌های کلان چند میلیاردی در زمینه رصدخانه‌ها و پروژه‌های توسعه تلسکوپ می‌باشد.

تغییر سیاست

تا ژوئیه ۲۰۲۰ تعداد ۱۹ کشور آفریقایی موفق به ایجاد یا اقدام به ایجاد برنامه‌های ماهواره‌ای شده‌اند. در بین این کشورها، ۱۵ کشور معاهده فضای ماورای جو، ۱۴ کشور موافقتنامه نجات، ۱۲ کشور کنوانسیون مسئولیت، ۴ کشور کنوانسیون ثبت و یک کشور (مراکش) موافقتنامه ماه را امضا نموده‌اند. این روند نشان از پذیرش سیاست‌ها و کنوانسیون‌های بین‌المللی به‌منظور توسعه و رشد فعالیت‌های فضایی داخلی یا منطقه‌ای این قاره است. برای مثال، سازمان فضایی تازه‌تأسیس رواندا، عمده تمرکز خود را معطوف به تدوین قانون ملی فضایی، پیش از تأسیس آژانس فضایی نموده است. بسیاری از کشورهای آفریقایی شروع به اثبات موفقیت برنامه‌های فضایی خود تحت تاثیر زیرساخت‌ها و حمایت‌های راهبردی موجود نموده‌اند. تونس و سنگال تدوین سیاست‌های جدید را سرلوحه کار خود قرار داده و راهبرد آفریقای جنوبی نیز، تهیه یک لایحه بودجه جدید با در نظر گرفتن تحولات اخیر در صنعت فضایی است.

فضا برای توسعه پایدار

در سال ۲۰۱۵ سند اهداف توسعه پایدار نزد سازمان ملل متحد ثبت شده و توسط بسیاری از کشورهای عضو تصویب گردید. در سال ۲۰۱۶ کشورهای مختلف در سراسر جهان شروع به پیاده‌سازی اهداف توسعه پایدار نمودند. کشورهای آفریقایی با توجه به مشارکت فعال در اجرای اهداف توسعه هزاره، در زمینه اجرای اهداف توسعه پایدار نیز از بسیاری از کشورها پیشی گرفتند. تعداد زیادی از کشورها فضا را ابزاری مناسب برای اجرای اهداف توسعه پایدار می‌پندارند. در دو سال اخیر، آفریقا

در سال ۲۰۱۹ با پرتاب هشت ماهواره جدید توسط پنج کشور آفریقایی، تعداد ماهواره‌های آفریقایی در مدار زمین به ۴۱ عدد رسید و تعداد کشورهای آفریقایی دارای حداقل یک ماهواره در مدار زمین از هشت کشور به یازده کشور افزایش یافت. با افزایش تعداد ماهواره‌های در دست تولید در سراسر این قاره، کشورهای بیشتری نیز در حال پیوستن به این گروه هستند. طبق پیش‌بینی‌ها، تا سال ۲۰۲۴ حداقل ۱۹ کشور آفریقایی موفق به پرتاب ماهواره شده‌اند و تعداد کل ماهواره‌های آفریقایی در مدار زمین از ۴۱ به ۱۱۰ افزایش خواهد یافت.

علی‌رغم مشکلات عدیده برنامه‌های ماهواره‌ای کشورها در سال ۲۰۲۰ در مورد محدودیت‌های بودجه، اختلال در روند تولید و دیدگاه منفی بین‌المللی به‌خاطر شیوع ویروس کرونا، برنامه‌های بلندمدت اغلب دولت‌ها و بخش فضایی تجاری همچنان پابرجاست. حتی در برخی موارد، شیوع بیماری باعث بازبینی راه‌کارهای موجود و بررسی ایجاد راه‌کارهای فضاپایه جدید گردید.

افق دید گسترده صنعت فضایی

محصولات و خدمات فضاپایه اکنون اقتصاد فضایی تجاری آفریقا را تصاحب کرده و اکثر درآمد ناشی از آن تحت کنترل اپراتورهای ماهواره‌ای مخابراتی جهانی و منطقه‌ای است. این صنعت متشکل از یک بخش در حال ظهور شامل سامانه‌های ماهواره‌ای کوچک بومی و تولید-کنندگان محموله فضایی و یک بخش در حال رشد متشکل از ارائه‌دهندگان خدمات فضایی از جمله اینترنت با پهنای باند بالا، سامانه‌های ماهواره‌ای ناوبری جهانی، ردیابی ثابت و متحرک اشیاء، نظارت‌های دریایی، پایگاه‌های زمینی و تولیدکنندگان تجهیزات فضایی است.

آفریقا در حال حاضر در زمینه ارائه محصولات و خدمات مرتبط با علوم فضایی و نجوم رشد چشم‌گیری داشته و علت اصلی آن، تقاضای بالا از سوی نهادهای دولتی و

چندین پروژه توسعه پایدار را با استفاده از فناوری فضایی و همسو با اهداف توسعه پایدار سازمان ملل متحد و دستور کار ۲۰۶۳ آفریقا پیاده‌سازی نموده است.

علاقه ژئوپلیتیکی و تجاری روبه‌رشد شرکای خارجی به بخش فضایی آفریقا

کمیسیون اتحادیه آفریقا (African Union Commission) پس از اجرای سیاست فضایی آفریقایی و تأیید راهبرد فضایی این قاره، همچنان در صدد اجرای برنامه فضایی قاره‌ای و برنامه‌ریزی به‌منظور عملیاتی نمودن آژانس فضایی آفریقا است. در حال حاضر علاقه دولت‌های خارجی به این حوزه جهت به‌دست آوردن بخش عظیمی از سهم بازار صنعت فضایی آفریقا افزایش یافته و بعضاً به‌دنبال ایجاد نوعی برتری ژئوپلیتیک در این صنعت در قالب ائتلاف‌های سیاسی یا نظامی

می‌باشند. در گزارش سالانه، مطالعه موردی کشورهای چین، روسیه، فرانسه، ایالات متحده، انگلستان، ژاپن و اتحادیه اروپا در زمینه‌های تجاری، توسعه و دیپلماتیک مورد بررسی قرار گرفته است. گزارش مذکور داده‌ها و تحلیل‌هایی درباره پروژه‌ها، معامله‌ها، مشارکت‌ها و سرمایه‌گذاری‌هایی که در سراسر این قاره صورت گرفته، ارائه می‌دهد. در این گزارش همچنین نرخ روبه‌رشد تقاضا برای فناوری‌ها و داده‌های فضایی درباره قاره‌ها، فرصت‌های تجاری موجود و همچنین محیط قانونی لازم در کشورهای مختلف مورد ارزیابی قرار گرفته است.

Source: SpaceWatch Africa, #SpaceWatchGL
Share: Africa is investing more money in space and satellite industry. **In:** <https://spacewatch.global/2020/08/spacewatchgl-share-africa-is-investing-more-money-in-space-and-satellite-industry/>

اوگاندا دروازه ورود به بازار شرق آفریقا (بخش سوم و پایانی)

نقاط قوت و ضعف، و پیشنهادات و راهکارها

نقاط قوت

- ۱- اعلام آمادگی کامل دولت اوگاندا برای توسعه همه جانبه مناسبات اقتصادی خود با ج.ا.ایران؛
- ۲- وجود روابط سیاسی خوب بین دو کشور و حمایت از یکدیگر در سازمان‌های بین‌المللی؛
- ۳- اعلام آمادگی کامل دولت اوگاندا برای فراهم آوردن تسهیلات لازم در راستای تشویق سرمایه‌گذاران ایرانی در ورود به این کشور؛
- ۴- وجود سفارتخانه در هر دو کشور و سهولت در اخذ ویزای کشور اوگاندا؛
- ۵- وجود مشترکات تاریخی بین دو کشور ایران و اوگاندا؛
- ۶- حضور اقلیت چند هزار نفری بلوچ‌های ایرانی در اوگاندا شاغل در عرصه‌های بازرگانی و کشاورزی؛

- ۷- علاقه فراوان مردم اوگاندا به ایران و الگو قرار دادن ج.ا.ایران به عنوان کشوری انقلابی و استعمارستیز؛
- ۸- پتانسیل بالای اوگاندا در عرصه‌های مختلف کشاورزی و وجود زمینه‌های مشترک بین دو کشور در این حوزه.

نقاط ضعف

- ۱- ضعف بازاریابی و ناشناخته بودن نسبی ظرفیت‌ها و توانمندی‌های صنعتی جمهوری اسلامی ایران برای تجار اوگاندایی؛
- ۲- وجود مشکلات بانکی و عدم اتخاذ تدابیری برای رفع این تضيیقات توسط کمیسیون مشترک اقتصادی دو کشور؛
- ۳- وجود مشکلات ناشی از حمل و نقل به دلیل مسیر طولانی بین دو کشور با توجه به محصور بودن اوگاندا بین کشورهای تانزانیا و کنیا و عدم دسترسی به آب‌های آزاد جهان؛

۴- عدم وجود پرواز مستقیم بین ایران و اوگاندا و بصره اقتصادی نبودن صادرات و واردات بین دو کشور از طریق خطوط حمل و نقل بین المللی هوایی؛

۵- اطلاعات محدود تجار و بخش خصوصی از واقعیات و وضعیت اقتصادی کشور اوگاندا؛

۶- بی اعتمادی و نگرش منفی بازرگانان بخش خصوصی به آفریقا و عدم علاقه و انگیزه برای انجام سرمایه گذاری‌های سنگین و درازمدت در کشورهای مختلف آفریقایی منجمله اوگاندا؛

۷- تبلیغات منفی غرب و ارائه چهره‌ای مخدوش از جمهوری اسلامی ایران در سطح بین الملل با هدف ممانعت و مانع تراشی در گسترش روابط دوجانبه ایران و کشورهای مختلف آفریقایی؛

۸- وجود مشکلات در زمینه صادرات و واردات ناشی از تحریم‌های یکجانبه ایالات متحده آمریکا علیه ج.ا.ایران؛

۹- فقدان زیرساخت‌های مناسب بانکی و مالی بین دو کشور ایران و اوگاندا برای دور زدن تحریم‌های یکجانبه ایالات متحده آمریکا؛

۱۰- فقدان زیرساخت‌های حقوقی بین دو کشور ایران و اوگاندا نظیر همکاری‌های گمرکی و اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و ... در راستای برطرف کردن مشکلات موجود در مسیر صادرات و واردات؛

۱۱- عدم عضویت ج.ا.ایران در سازمان‌های مهم منطقه‌ای شرق و جنوب آفریقا نظیر اتحادیه اقتصادی بازار مشترک شرق و جنوب آفریقا (کومسا)، سازمان بین دولتی توسعه در شرق آفریقا (ایگاد) و جامعه شرق آفریقا و عدم اطلاع از مناقصات و فرصت‌های تجاری این سازمان‌ها مرتبط با کشورهای عضو و از جمله اوگاندا.

راهکارهای حضور موفق اقتصادی ایران در اوگاندا

۱- تحقق پیشنهادات ذیل می‌تواند در توسعه مناسبات ایران و اوگاندا بویژه در عرصه روابط اقتصادی راهگشا باشد:

۲- ترسیم نقشه راه عملیاتی توسعه روابط اقتصادی کوتاه مدت، میان مدت و بلندمدت ایران و اوگاندا مطابق با واقعیات موجود؛

۳- تلاش برای ارتقاء تراز مبادلات تجاری دو کشور به سطح حداقل دو میلیون دلار در سال؛

۴- اجرائی و عملیاتی ساختن موافقت نامه‌های اقتصادی موجود بین دو کشور؛

۵- اتخاذ تدابیر جدی برای حضور بخش خصوصی در اوگاندا و در نظر گرفتن برخی مشوق‌ها نظیر اعطای وام‌های با بهره کم برای مؤسساتی که تمایل به حضور در این کشور دارند؛

۶- رفع موانع گمرکی موجود در خصوص صادرات کالاهای مختلف صنعتی به اوگاندا؛

۷- تدوین استراتژی درازمدت در انجام پروژه‌های صنعتی در بخش‌های مختلف اوگاندا؛

۸- ایجاد زیرساخت‌های لازم برای کمک به توسعه صادرات به کشورهای مختلف آفریقایی منجمله اوگاندا؛

۹- برنامه‌ریزی برای تأسیس خطوط هوایی منظم به تانزانیا، کنیا و اوگاندا به عنوان کشورهای مهم منطقه شرق آفریقا؛

۱۰- توسعه خدمات بانکی و تسهیلات بیمه بین دو کشور؛

۱۱- پیگیری طرح‌های جدید در راستای تقویت و سرعت بخشیدن به همکاری‌های اقتصادی، تجاری و سرمایه‌گذاری با اوگاندا؛

۱۲- تلاش برای شناسایی زمینه‌های جدید همکاری و افزایش حجم روابط تجاری و اقتصادی با اوگاندا؛

۱۳- عملیاتی کردن و تحرک بخشیدن به روابط تجاری و بازرگانی جمهوری اسلامی ایران و اوگاندا در عرصه‌های مختلف علمی، انرژی، بهداشت و درمان و تأسیسات زیربنایی؛

۱۴- معرفی کامل دانش بالای فنی ج.ا.ایران در عرصه‌های مختلف صنعتی به دولت اوگاندا (سدسازی،

منابع نفت و گاز، ۱۵- خودرو، ساخت نیروگاه، کشف میادین نفتی و تولید انرژی خورشیدی، توسعه زیرساخت‌های شهری و ساخت و ساز)؛

۱۶- امکان سنجی بهره‌گیری از طیف گسترده‌ای از دانش آموختگان دانشگاه‌های داخل در قالب اعزام نیروهای متخصص به اوگاندا با هدف انجام پروژه‌های مشترک؛

۱۷- امکان سنجی بهره‌گیری از ظرفیت و پتانسیل سازمان‌های منطقه‌ای شرق قاره آفریقا (بازار مشترک شرق و جنوب آفریقا - اتحادیه شرق آفریقا) با هدف توسعه مناسبات اقتصادی طرفین؛

۱۸- تدوین استراتژی میان مدت «توسعه روابط اقتصادی با اوگاندا»؛

۱۹- بررسی دقیق "مدل چینی توسعه در آفریقا" و "راهبرد مناسبات اقتصادی ترکیه با قاره آفریقا" در راستای الگوگیری از شاخصه‌های مثبت سیاست‌های اقتصادی کشورهای رقیب در قبال آفریقا؛

۲۰- آسیب شناسی دلایل عدم موفقیت راهبردهای اقتصادی ایران در قاره آفریقا طی سه دهه اخیر؛

۲۱- تلاش برای تغییر نگرش منفی بخش خصوصی در ورود به قاره آفریقا؛

۲۲- انجام طرح‌های پژوهشی در مورد کشورهای مختلف آفریقائی با هدف ارائه اطلاعات شفاف و واقع بینانه در مورد کشورهای مختلف این قاره به بخش خصوصی علاقمند به سرمایه‌گذاری در این منطقه؛

۲۳- انجام پروژه‌های پژوهشی در خصوص معرفی ساختار اقتصادی، صنعتی، نظام مالی و بانکی و جایگاه منطقه‌ای اوگاندا به بخش خصوصی بر اساس جدیدترین اطلاعات موجود؛

۲۴- معرفی اوگاندا به عنوان یکی از بازارهای مطمئن کالاها و مصنوعات ایرانی به بخش خصوصی بر اساس جدیدترین اطلاعات موجود؛

۲۵- تدوین برنامه جامع عملیاتی برای حضور فعال شرکت‌های خصوصی ایرانی در بازار جامعه اقتصادی شرق و جنوب آفریقا (کمپسا) با جمعیتی بالغ بر ۳۵۰ میلیون نفر؛

۲۶- معرفی ظرفیت خارق‌العاده نیروی انسانی تحصیل کرده و خلاق ایرانی فعال در عرصه‌های مختلف علمی، فناوری، اقتصادی، کارآفرینی و نوآوری به عموم کشورهای آفریقایی و ارائه جدیدترین اطلاعات در خصوص ارتقاء جایگاه ایران در شاخص‌های جهانی نوآوری (GII) که موجب شده است جایگاه ج.ا.ایران در حوزه برخی از فناوری‌های کلیدی در بین کشورهای برتر دنیا قرار گیرد؛

۲۷- امضاء موافقت‌نامه همکاری اقتصادی بین ایران و جامعه اقتصادی کشورهای شرق آفریقا؛

۲۸- برگزاری سمینارهای تخصصی معرفی فرصت‌های تجاری سرمایه‌گذاری ایران در اوگاندا در تهران یا دیگر شهرهای صنعتی ایران با هدف شفاف‌سازی و ارتقاء سطح معلومات تجار و بازرگانان ایرانی از وضعیت کشورهای شرق آفریقا و منجمله اوگاندا.

نویسنده: دکتر امیر بهرام عرب احمدی، مدیر گروه مطالعات آفریقایی مرکزی و جنوبی دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران - منتشر شده در خبرگزاری صدا و سیما، ۲ دی ۱۳۹۷. به آدرس:

<https://www.iribnews.ir/009gvO>

فرصت‌ها و رویدادهای اقتصادی آفریقا

پروژه‌ها و مناقصه‌های پیش‌رو در آفریقا

نام مناقصه	نوع مناقصه	برگزار کننده	تأمین کننده	تاریخ انقضاء	دریافت مشخصات
تأمین قرص ۹۶۰ گرمی داروی کوتریماکسازول	باز بین‌المللی	Kenya Medical Supplies Authority	دولت کنیا	۱۳۹۹/۰۷/۳۰	https://economic.mfa.ir/files/Survey/1450220906dr.pdf
پروژه احداث بزرگراه چندملیتی Bagamoyo-Horohoro /Lunga-Malindi	بین‌المللی و open tender	سازمان بزرگراه‌های کنیا	صندوق توسعه آفریقایی و اتحادیه اروپا	۱۳۹۹/۰۸/۱۴	

در حاشیه

ماجرای درخواست خواستگاری برای یک رهبر محبوب آفریقایی

گفتنی است سرانجام ماندلا با گراسا ماشل در سال ۱۹۹۸ میلادی ازدواج کرد.

منبع: آخرین خبر، وقتی ماندلا از هاشمی می‌خواهد برایش خواستگاری کند، ۲۴ شهریور ۱۳۹۹. در:

<https://akharinkhabar.ir/politics/6768545>

در قسمتی از خاطرات مرحوم آیت‌الله هاشمی رفسنجانی در سال ۷۵ آمده است که در سفر وی به آفریقا ماندلا از آیت‌الله هاشمی رفسنجانی می‌خواهد تا نامه‌ای به همسر رئیس‌جمهور فوت شده موزامبیک بفرستد و از وی برای ماندلا خواستگاری کند. در خاطرات روز ۲۳ شهریور سال ۷۵ آیت‌الله هاشمی رفسنجانی آمده است: «ماندلا» در سر میز شام، دیشب از من خواست که نامه‌ای به بیوه سامورا ماشل بنویسم و بخواهم که با ازدواج با ایشان موافقت کند. به آقای [محمد شریف] مهدوی، [سفیر ایران در آفریقای جنوبی] گفتم، اگر جدی است، خواستگاری کند».